

Dagvlinders in Zeeland

**Jaarverslag
2010**

Dagvlinders in Zeeland

Jaarverslag 2010

Vlinder – en Libellenwerkgroep Zeeland

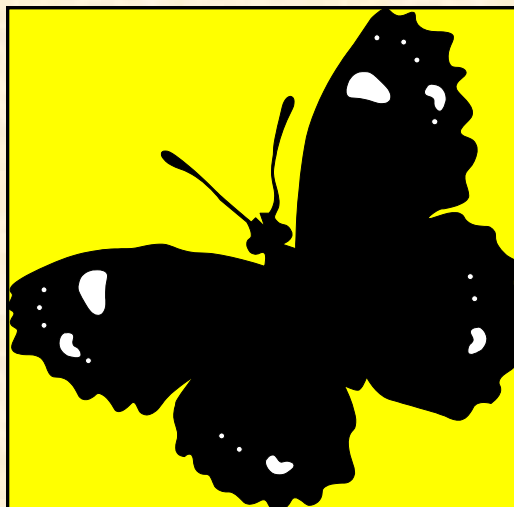
Met medewerking van :

Vlinderwerkgroep West Zeeuws-Vlaanderen

(werkgroep van Natuurbeschermingsver. 't Duumpje)

Insectenwerkgroep Oost Zeeuws-Vlaanderen

(werkgroep van Natuurbeschermingsver. de Steltkluut)

Inleiding

In december 2003 heeft de Vlinder- en Libellenwerkgroep de atlas "Dagvlinders in Zeeland" uitgegeven.

In deze atlas staan de waarnemingsgegevens van de periode 1993-2002 beschreven.

Van de waarnemingsgegevens van de periode 2003 t/m 2006 en van 2007, 2008 en 2009 heb ik eerder al een jaaroverzicht gemaakt.

Voor u ligt "Dagvlinders in Zeeland, jaarverslag 2010".

Dagvlinders zijn koudbloedige dieren en dus sterk afhankelijk van de weersomstandigheden.

Het weer in 2010

Het jaar 2010 was warm en zeer zonnig en vrij droog.

De maand *januari* was koud en droog. In *februari* was het

koud, tamelijk nat en somber. De eerste helft van *maart* was het voor vlinders nog te koud, pas vanaf 15 maart

kwam de temperatuur boven de 10 graden. Maart verliep

gemiddeld vrij zacht, vrij droog en zonnig. In *april* was het zeer zonnig, droog en zacht. Vooral in de laatste week van

april werden heel veel vlinders gezien, meer dan 1400 exemplaren. In *mei* was het veel te koud

voor de tijd van het jaar. Vooral de eerste helft verliep koud en somber. De tweede helft was weer

iets warmer. *Juni* was een warme en zonnige maand. *Juli* was zeer warm en zeer zonnig. Vooral in

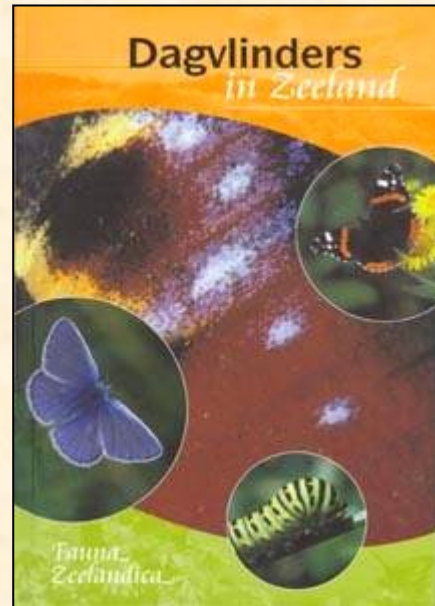
de tweede helft werden er heel veel vlinders geteld. In *augustus* was het somber en zeer nat. Toch

werden in de week van 9-15 aug. de meeste exemplaren per week van het hele jaar geteld, meer

dan 12.600. Daarna daalde het aantal vlinders erg snel. *September* was vrij koel. *Oktober* verliep

vrij zonnig en vrij droog. *November* was vrij koud en somber, met aan het eind van de maand

sneeuw. *December* tenslotte was erg koud en droog met veel sneeuw.

Op de pagina's 5 t/m 21 wordt per soort een korte beschrijving gegeven, met daarbij een afbeelding en bij alle soorten op één na een verspreidingskaartje van 2010. Deze kaartjes zijn gemaakt met het programma ORDE van de NEV. Ook is het aantal vindplaatsen en het aantal waargenomen exemplaren vermeld van 2010 en van de 3 voorgaande jaren, zodat er enigszins een vergelijking gemaakt kan worden hoe de soort de jaren ervoor aanwezig was in Zeeland.

Pagina 21 geeft een overzicht van de eerste en laatste waarnemingsdatum van een soort.

Op pagina 22 treft u een overzicht aan van het waarnemingsgemiddelde per soort per jaar.

Op pagina 23 is een overzichtskaart van Zeeland opgenomen waarop te zien is in welke kilometerhokken in 2010 dagvlinders zijn waargenomen.

Dit jaarverslag eindigt met een "Tenslotte" op pagina 24.

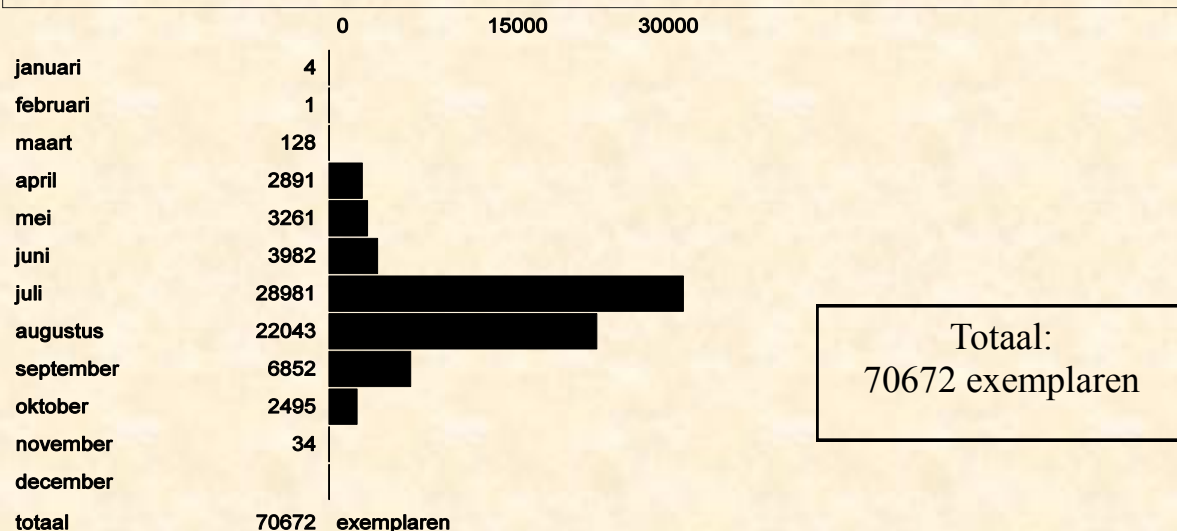
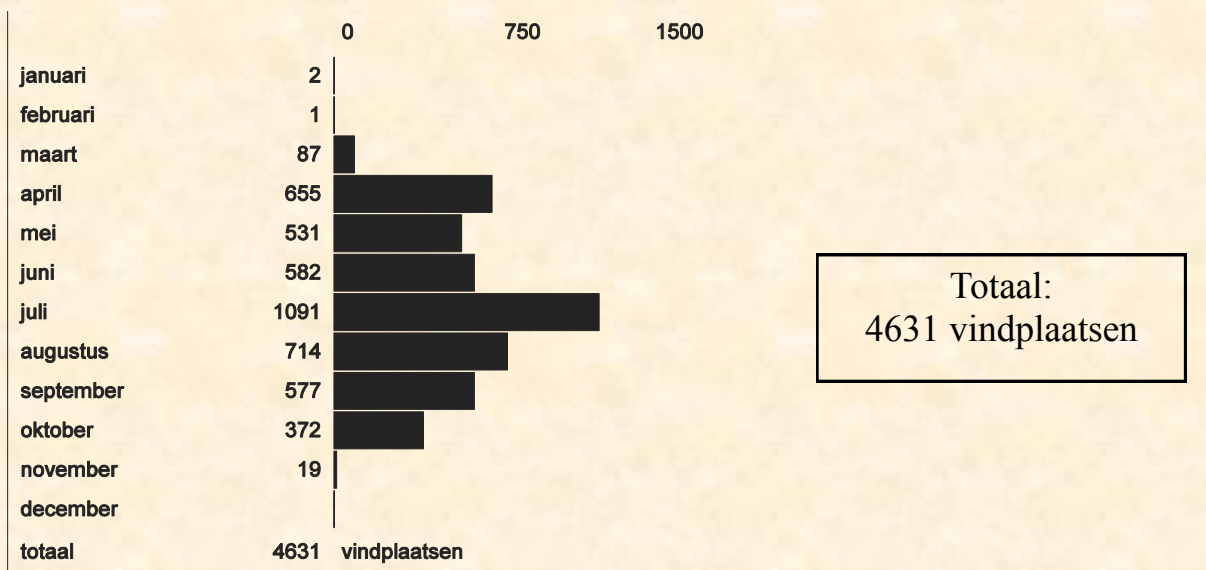
De dagvlindersoorten worden in de gebruikelijke volgorde besproken.

Veel leesplezier toegewenst!

Henk Wagenaar

Op deze pagina treft u een overzicht aan van het aantal vindplaatsen per maand en het aantal waargenomen exemplaren per maand. Daaruit blijkt duidelijk dat in juli het aantal vindplaatsen het hoogst was (1091), en ook de meeste exemplaren werden waargenomen (28.981).

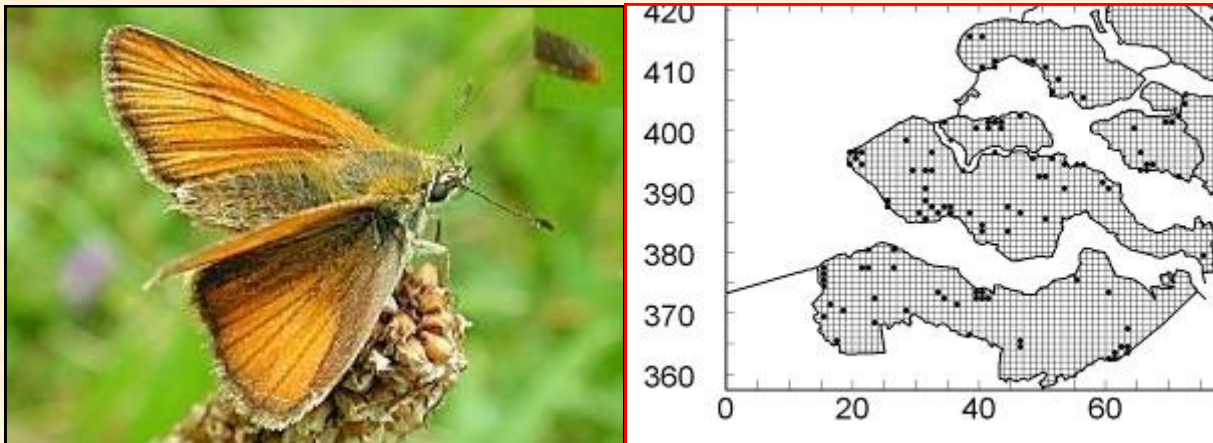

Gegevens uit 2009:
4417 vindplaatsen
75381 exemplaren

DIKKOPJES

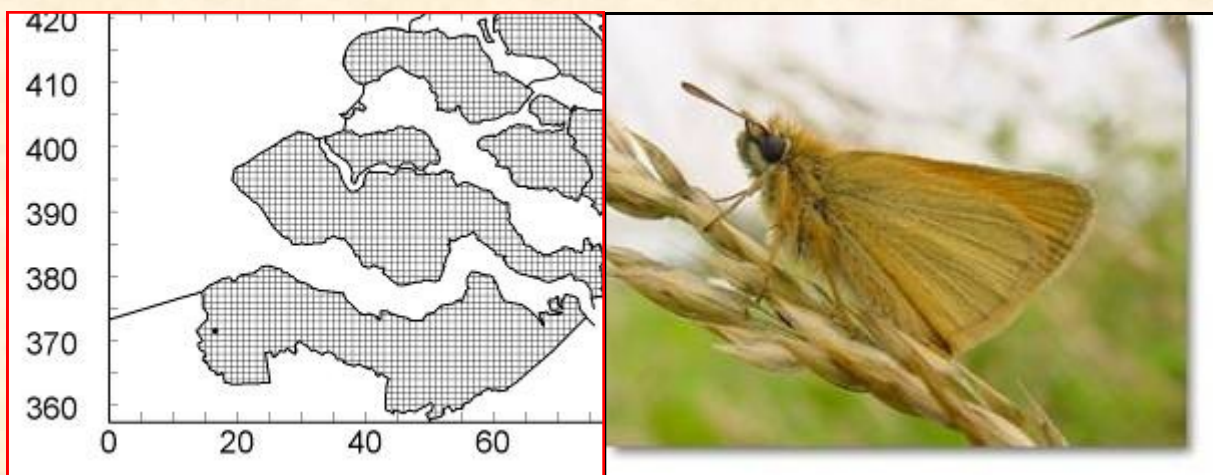
1.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Zwartspruetdikkopje	173	781	117	1098	155	784	194	2152

Het zwartspruetdikkopje is een zeer algemene soort in Zeeland, die in 109 kilometerhokken werd aangetroffen, tegenover 76 in 2009. In 2010 werd het eerste zwartspruetdikkopje op 27 juni waargenomen. Het laatste exemplaar werd gezien op 11 september. Er werden ruim 1350 exemplaren meer gezien dan in 2009, en ook het aantal vindplaatsen was groter. De piek van de vliegtijd lag in de 2e helft van juli.

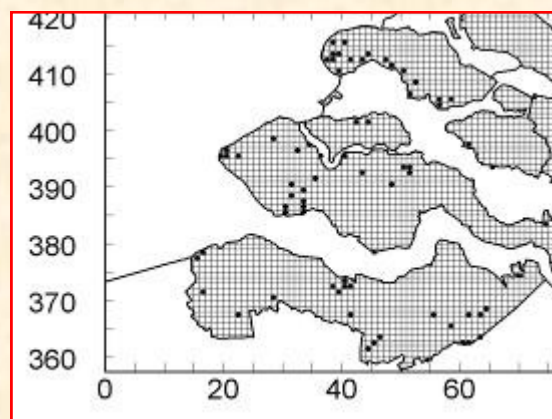
2.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Geelspruetdikkopje	2	2	0	0	7	7	1	1

Het geelspruetdikkopje wordt in Zeeland maar sporadisch waargenomen. Werden in 2009 nog 7 exemplaren gezien, in 2010 werd maar 1 geelspruetdikkopje aangetroffen, en wel op 11 aug. in Retranchement. De soort is niet makkelijk te onderscheiden van het zwartspruetdikkopje en wordt mogelijk over het hoofd gezien. Misschien dat deze vlinder wel op meerdere locaties voorkomt, maar niet wordt herkend.

3.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Groot dikkopje	60	109	40	74	69	140	118	254

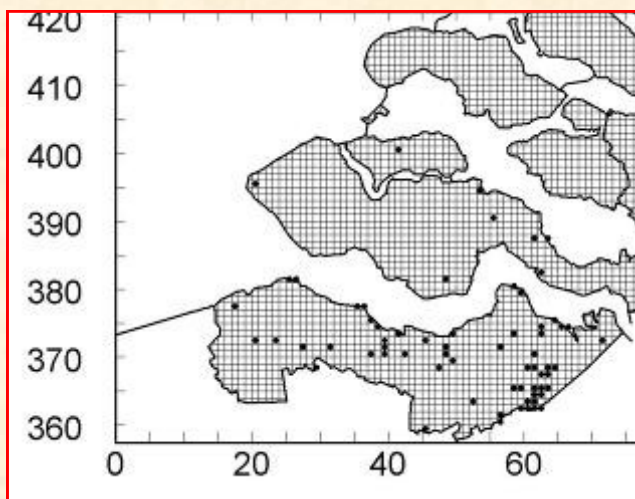
Het groot dikkopje heeft opnieuw een prima jaar achter de rug. Van deze soort werden ruim 100 exemplaren meer gezien dan in 2009. Het eerste groot dikkopje werd in 2010 gezien op 5 juni. Het laatste exemplaar werd waargenomen op 22 juli. Uit 70 kilometerhokken ontvingen we waarnemingen van deze soort, waarmee deze soort op meer plaatsen is gezien dan in voorgaande jaren. Op 22 april werd 1 rups van deze soort gevonden in Middelburg.

GROTE PAGES

4.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Koninginnenpage	236	586	67	190	46	62	128	204

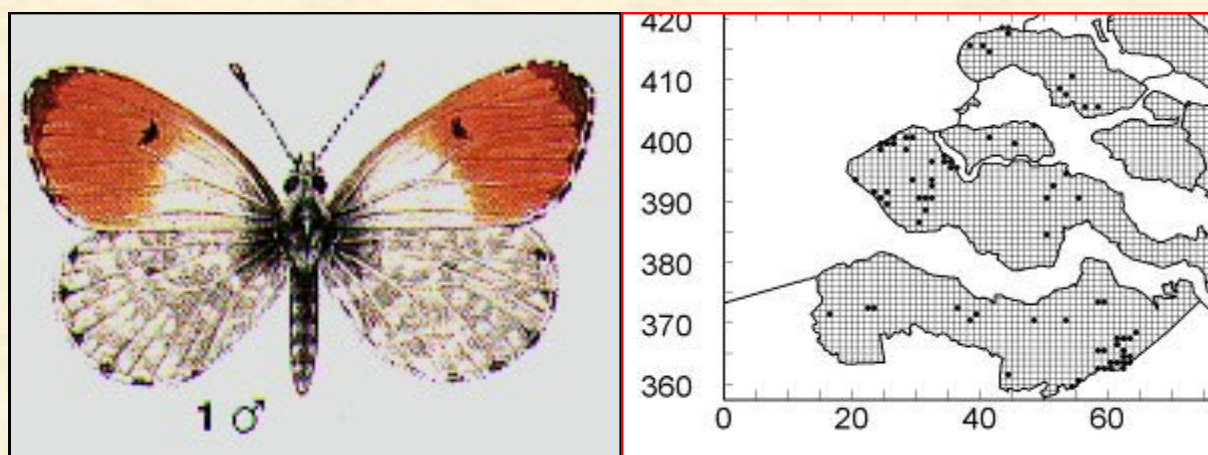
In 2010 was het aantal waargenomen koninginnenpages in Zeeland ruim 3x zo groot als in 2009. Het eerste exemplaar werd gezien op 24 april. Het laatste exemplaar vloog op 23 september. In de laatste week van juli werden de meeste koninginnenpages waargenomen. Opvallend dat uit het noorden van Zeeland opnieuw geen waarnemingen kwamen. De meeste exemplaren werden gezien in Zeeuws-Vlaanderen. Uit 66 kilometerhokken ontvingen we waarnemingen van de Koninginnenpage. Daaronder waren 2 poppen, en 22 rupsen. Voor deze soort is 2010 een redelijk jaar geweest.

WITJES

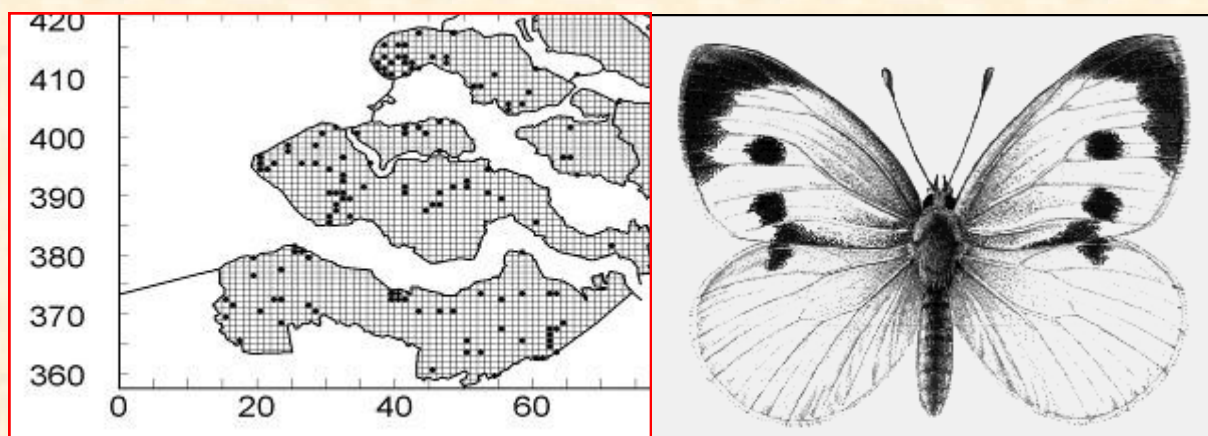
5. <i>Oranjetipje</i>	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	169	301	95	168	177	297	166	259

Het oranjetipje is in 2010 iets minder gezien dan in 2009. In 77 kilometerhokken werd de soort waargenomen. Het eerste exemplaar van het oranjetipje werd gezien op 9 april. Het laatste oranjetipje werd waargenomen op 10 juni. De pieken van de vliegtijd waren eind april en half mei. Half juni werden 2 rupsen van het oranjetipje ontdekt, en op 1 augustus werd een pop aangetroffen. 7 mannetjes en 4 vrouwtjes werden doorgegeven. Bij deze soort is dat onderscheid op de bovenkant van de vleugels duidelijk te zien.

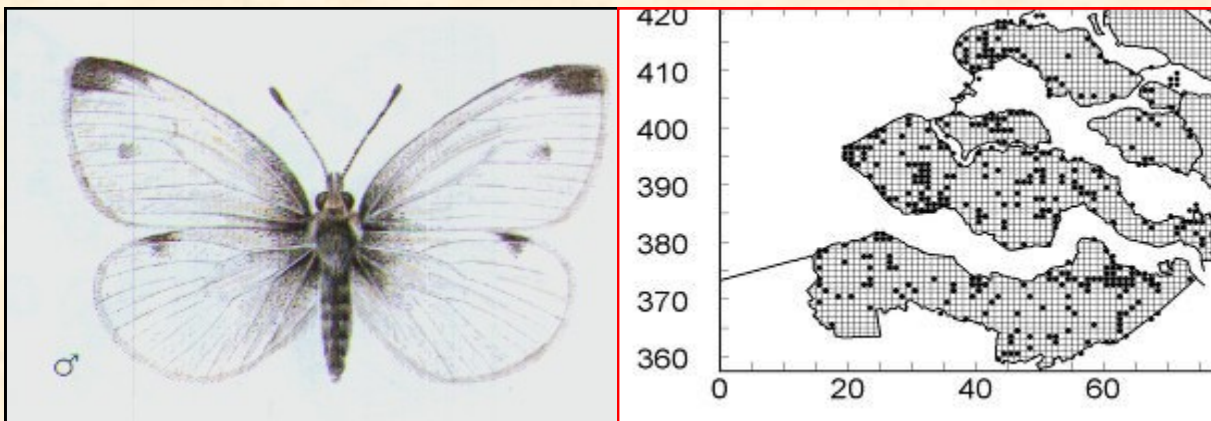
6. <i>Groot koolwitje</i>	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	1052	2894	622	1398	837	2122	709	1512

Het groot koolwitje is een zeer algemene vlinder, die verspreid over de hele provincie voorkomt. Uit 132 kilometerhokken werden waarnemingen ontvangen van deze soort. In 2010 werd het eerste exemplaar gezien op 1 april. Het laatste groot koolwitje werd op 1 november waargenomen. Vooral eind april, half juli en de tweede week van augustus waren pieken in de vliegtijd van deze soort. Van het groot koolwitje werden 30 rupsen gemeld in Oranjezon (Oostkapelle). Jammer genoeg geeft niet iedereen exact door bij het zien van een koolwitje of het om een groot of klein koolwitje gaat. Daardoor hebben we 124 twijfelgevallen buiten beschouwing moeten laten, omdat niet duidelijk was welke soort het betrof.

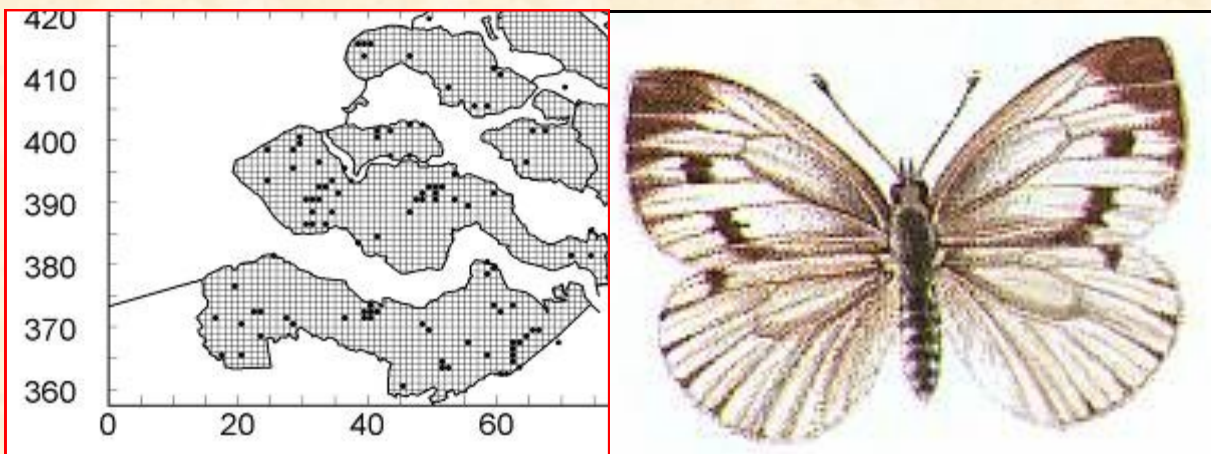
7.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Klein koolwitje	1824	9238	1116	3408	1575	5580	1799	13.223

Op 18 maart 2010 werd het eerste klein koolwitje waargenomen. Het laatste klein koolwitje werd gezien op 11 november. Eind april was de eerste piek in de vliegtijd van deze soort. De tweede piek was half juli, en eind augustus was er een derde piek. De soort werd overal in de provincie waargenomen, in maar liefst **385 kilometerhokken!** Slechts 1 eitje werd van deze soort opgemerkt, en 9 rupsen. Het aantal exemplaren was zeer hoog. Er zijn waarnemingen doorgegeven van 1500 exemplaren in 1 kilometerhok, wat natuurlijk een schatting betreft. Het klein koolwitje is dan ook een zeer algemene soort in Zeeland, en had een goed jaar in 2010.

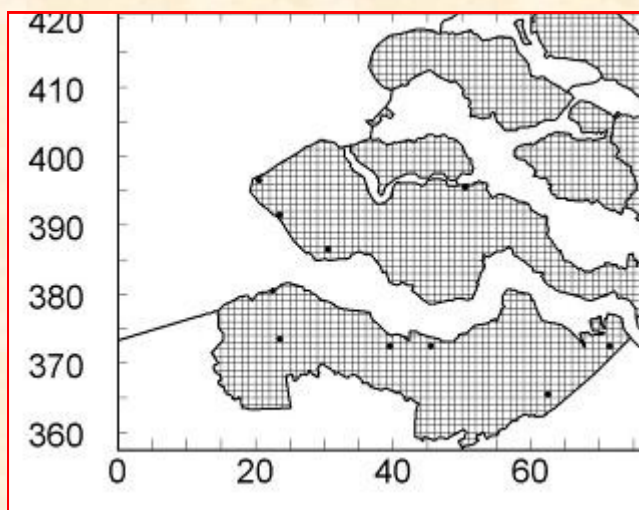
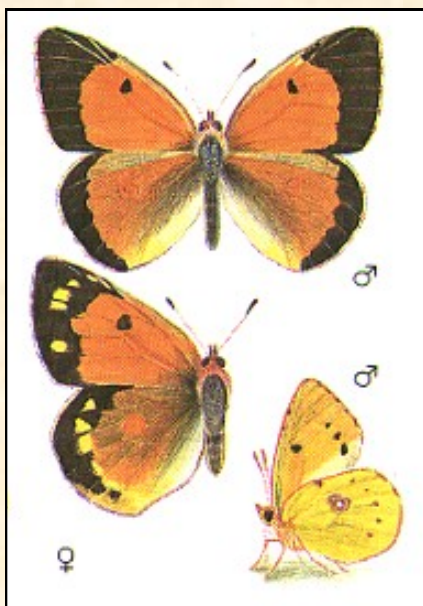
8.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Klein geaderd witje	566	2137	459	1111	539	1152	468	2108

Het klein geaderd witje werd in 2010 voor het eerst gezien op 7 april. Het laatste exemplaar werd waargenomen op 31 oktober. Vooral in de periodes eind april-half mei, half juli en eind augustus vlogen er veel klein geaderde witjes. Uit **105 kilometerhokken** ontvingen we waarnemingen van het klein geaderd witje. De soort werd verspreid over de hele provincie waargenomen. In het veld is het onderscheid tussen een klein koolwitje en een klein geaderd witje niet altijd even duidelijk. De vlinder moet stilzitten om een trefzekere determinatie te kunnen geven, anders is de kans op verwarring aanwezig.

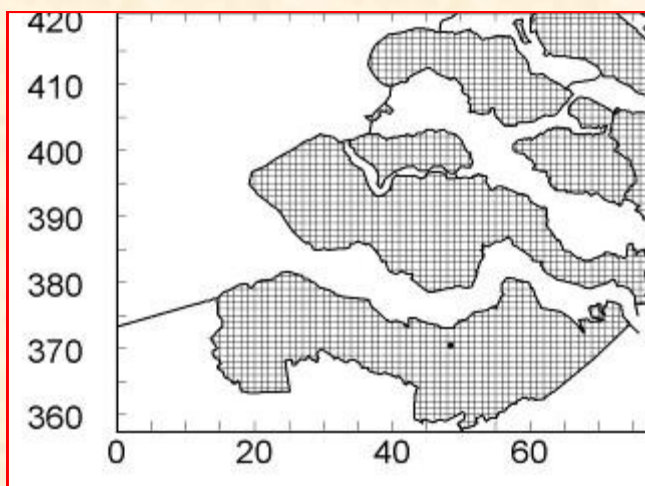
9.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Oranje luzernevlinder	29	39	4	4	644	1664	11	11

De oranje luzernevlinder is een trekvlinder, die elk jaar weer een wisselend beeld laat zien. Het is geen algemene soort in Zeeland. Na een fantastisch jaar in 2009 werden er in 2010 slechts 11 exemplaren waargenomen: 2 begin juni, 1 in juli, 4 in augustus en 4 in september. Het betrof steeds slechts 1 exemplaar. De soort is in Noord-Zeeland niet gezien, zoals blijkt uit onderstaand kaartje.

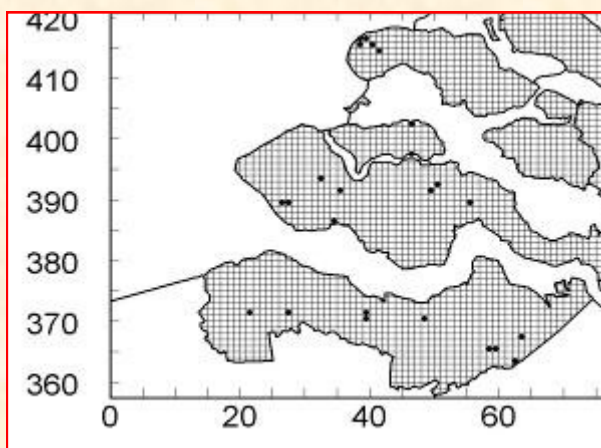
10.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Gele luzernevlinder	12	23	0	0	30	47	1	1

Van de gele luzernevlinder werd slechts 1 exemplaar waargenomen in 2010: op 26 augustus in Terneuzen. In sommige jaren zie je ze nauwelijks, maar net als de oranje luzernevlinder werden er in 2009 relatief veel exemplaren van deze soort gezien. 2010 was een slecht jaar voor deze soort. Wat zal 2011 opleveren?

11.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Citroenvlinder	70	78	28	33	47	47	57	64

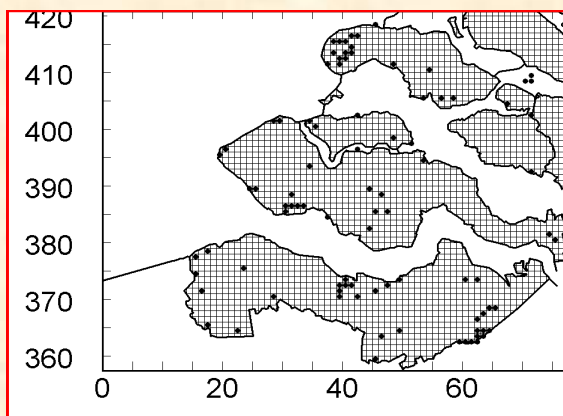
De citroenvlinder deed het in 2010 tamelijk goed in vergelijking met de twee voorgaande jaren. Het eerste exemplaar werd gezien op 17 maart. Op 7 oktober werd de laatste citroenvlinder waargenomen. De meeste exemplaren vlogen in de maand april (19 ex.). Half april en half juli waren de pieken in de vliegtijd. De meeste citroenvlinders werden opnieuw gemeld uit het gebied rond Haamstede, maar ook uit Midden-Zeeland en Zeeuws-Vlaanderen kwamen meldingen binnen. In 24 kilometerhokken werd de soort waargenomen.

**BLAUWTJES,
VUURVLINDERS EN
KLEINE PAGES**

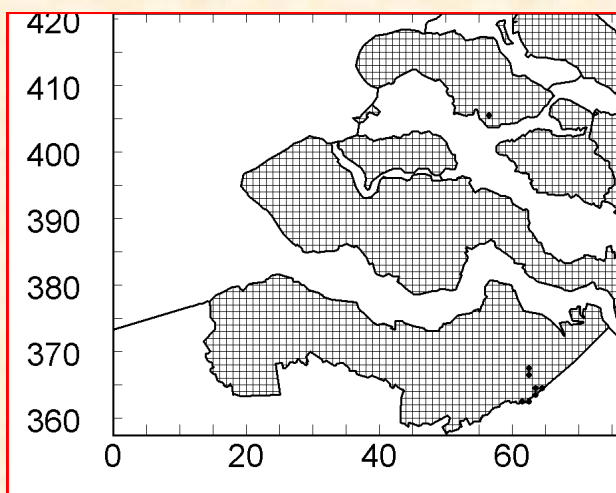
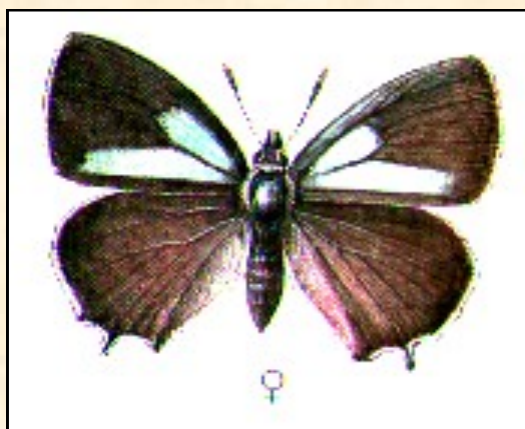
12.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Kleine vuurvlinder	198	844	198	2052	226	572	292	2044

De kleine vuurvlinder is in 2010 redelijk verspreid over de hele provincie waargenomen. In 89 kilometerhokken werd de kleine vuurvlinder gezien. Het aantal exemplaren was ongeveer even groot als in 2008. Het eerste exemplaar werd gezien op 18 april. De eerste piek was half mei. Een tweede piek viel rond half juli, en rond half september was de kans het grootst om kleine vuurvlinders te zien. Op 1 november werd het laatste exemplaar waargenomen. Voor deze soort was 2010 een goed jaar. Vooral in de buurt van Haamstede en Sint-Jansteen is de kans groot om kleine vuurvlinders te zien vliegen.

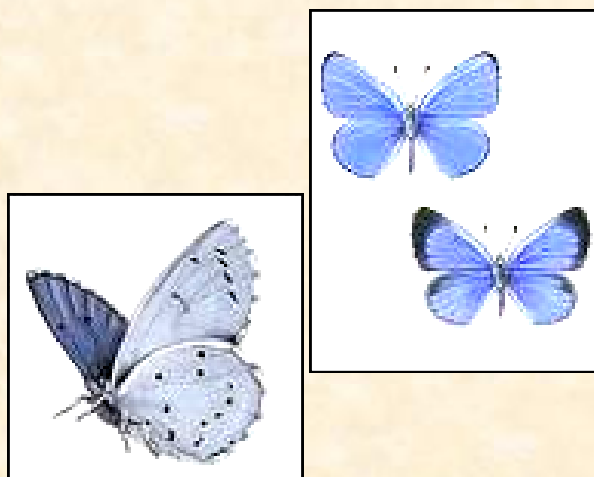
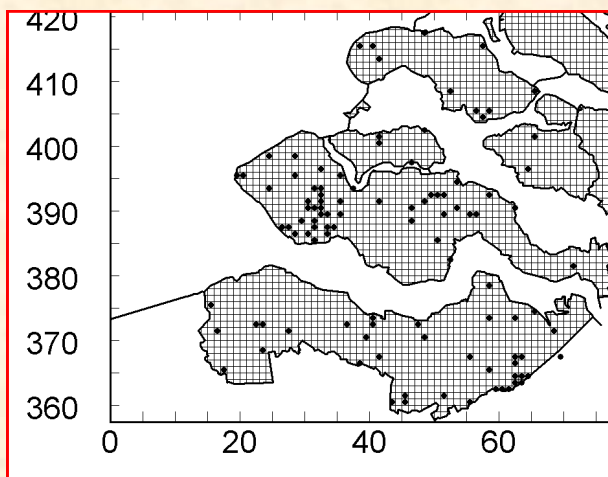
13. <i>Eikenpage</i>	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	21	224	61	913	5	5	30	310

In 2010 werden er gelukkig meer eikenpages geteld dan in 2009. In Oost Zeeuws-Vlaanderen komt de soort vanouds veelvuldig voor. Hulst, Clinge en St.-Jansteen zijn echte bolwerken voor deze soort. Ook in Ouwerkerk werden rond de krekken eikenpages gezien. Op 15 juni werd het eerste exemplaar waargenomen. Op 9 augustus werd het laatste exemplaar gezien. In grote delen van Zeeland werd de soort niet waargenomen. Uit slechts 8 kilometerhokken ontvingen we waarnemingen. Wordt er nog steeds te weinig gezocht naar de eikenpage?.

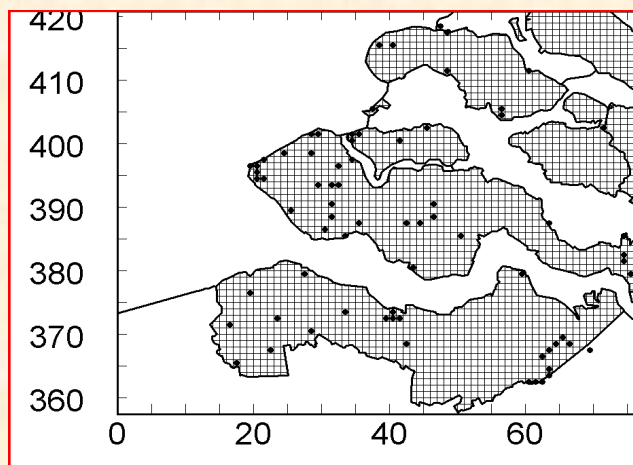
14. <i>Boomblauwtje</i>	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	840	1570	350	457	499	640	578	902

Het boomblauwtje had in 2010 een redelijk goed jaar. Op 25 maart werd het eerste boomblauwtje gezien. Rond eind april en eind juli/begin augustus werden de meeste boomblauwtjes waargenomen. Op 10 oktober werd het laatste boomblauwtje gezien. Uit 104 kilometerhokken ontvingen we waarnemingen van boomblauwtjes, redelijk verspreid over de hele provincie. Of het mannetjes of vrouwtjes betrof werd door de waarnemers niet aangegeven, waarschijnlijk omdat je meestal tegen de onderkant van de vleugels aankijkt en het onderscheid dan moeilijk te zien. Iets om eens op te letten in 2011!

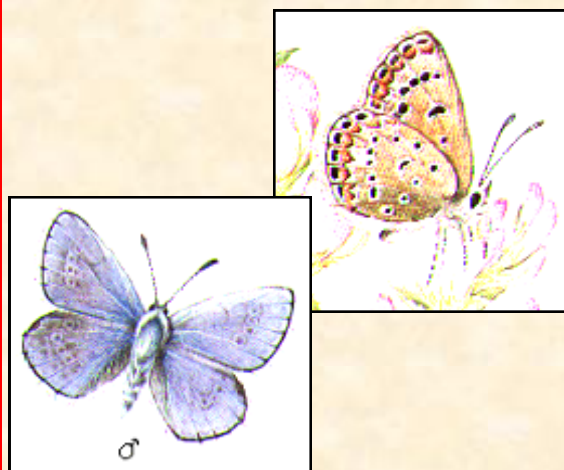
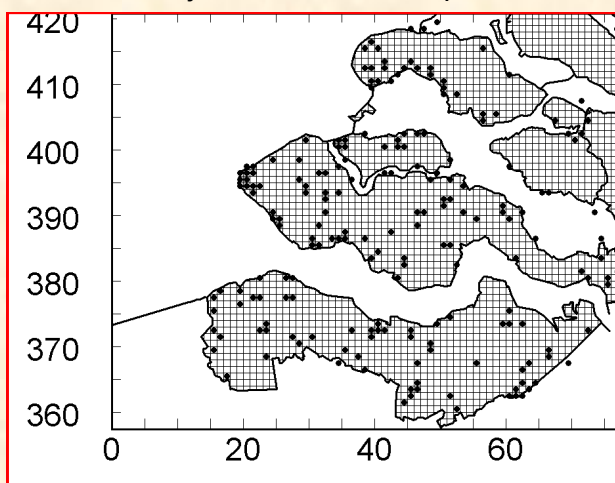
15.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Bruin blauwtje	105	157	60	94	141	270	178	412

In 2010 werd het eerste bruin blauwtje gezien op 14 mei. Het laatste exemplaar werd waargenomen op 11 oktober. De vliegtijd laat 2 pieken zien: eind mei en eind juli. Deze Rode Lijst-soort komt verspreid over de hele provincie voor. In 72 kilometerhokken werd het bruin blauwtje waargenomen. Deze soort deed het heel goed in 2010, gezien het hoge aantal vindplaatsen en exemplaren.

16.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Icarusblauwtje	337	1112	200	908	579	4765	509	5699

Voor het icarusblauwtje was 2010 ook een prima jaar in Zeeland. Er werden heel veel exemplaren gezien. Het eerste icarusblauwtje werd waargenomen op 26 april, het laatste exemplaar op 22 oktober. De eerste piek in de vliegtijd was begin juni. Een tweede piek viel in de eerste helft van augustus. Het icarusblauwtje kon verspreid over de hele provincie worden aangetroffen. Uit 193 kilometerhokken ontvingen we waarnemingen, dat is minder dan vorig jaar. Het aantal vindplaatsen lag ook lager dan in 2009. Het aantal exemplaren was echter flink hoger dan vorig jaar. Op sommige plaatsen werden regelmatig meer dan 100 icarusblauwtjes geteld. Bijna niemand gaf door hoeveel mannetjes of vrouwtjes gezien werden, terwijl het onderscheid op de bovenkant van de vleugels vaak duidelijk te zien is.

AURELIA'S

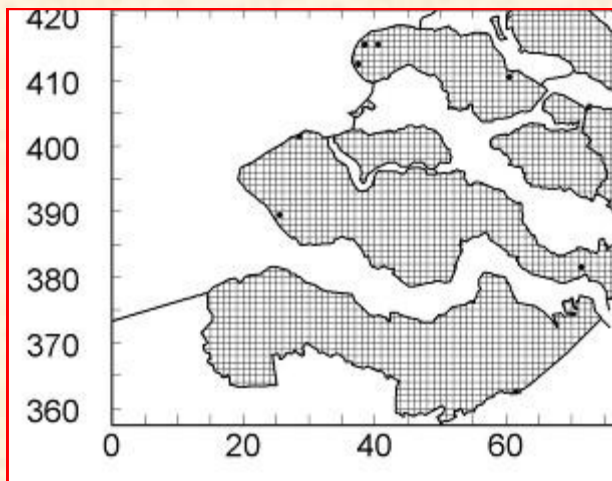
17. <i>Keizersmantel</i>	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	1	1	0	0	1	1	0	0

In 2010 werden helemaal geen waarnemingen van de keizersmantel gedaan. Als dat in 2011 ook weer zo zal zijn wordt deze soort verwijderd uit het jaarverslag.

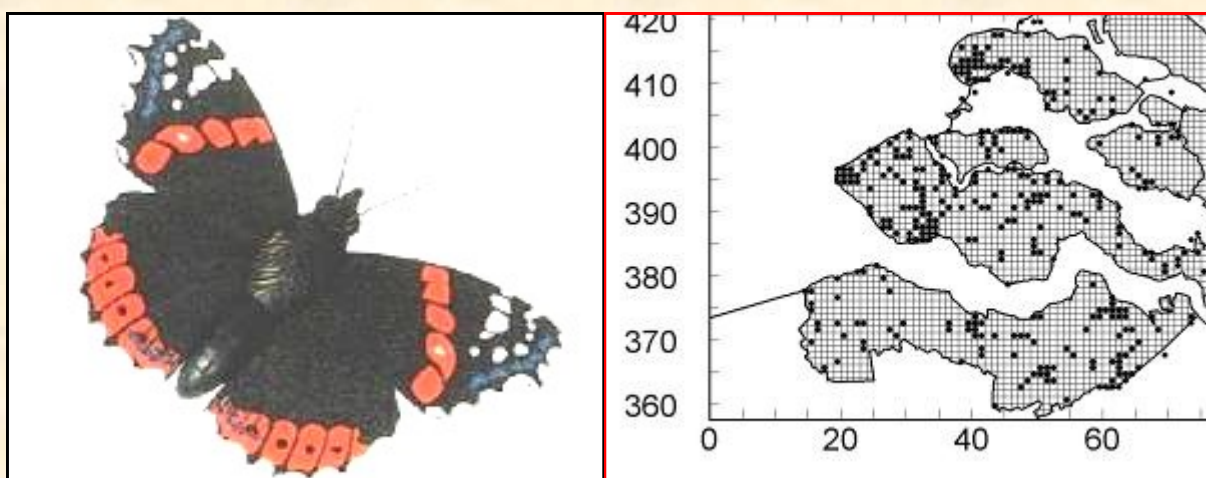
18. <i>Kleine parelmoervlinder</i>	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	9	9	12	15	29	42	21	27

De kleine parelmoervlinder is een Rode Lijst-soort die vooral in de duinen voorkomt. In 2010 werden minder exemplaren gezien dan in het jaar ervoor. De soort kwam in slechts 8 kilometerhokken voor. Het eerste exemplaar werd gezien op 15 april. Het laatste exemplaar werd waargenomen op 16 september. In augustus werden de meeste exemplaren van deze soort gezien. Op Walcheren werd de soort weer op 2 locaties aangetroffen, en in Zeeuws-Vlaanderen op 1 locatie (St.-Jansteen). Een waarneming in het dorp Rilland is onwaarschijnlijk, mogelijk betreft het een andere soort die er enigszins op lijkt. Misschien een distelvlinder?

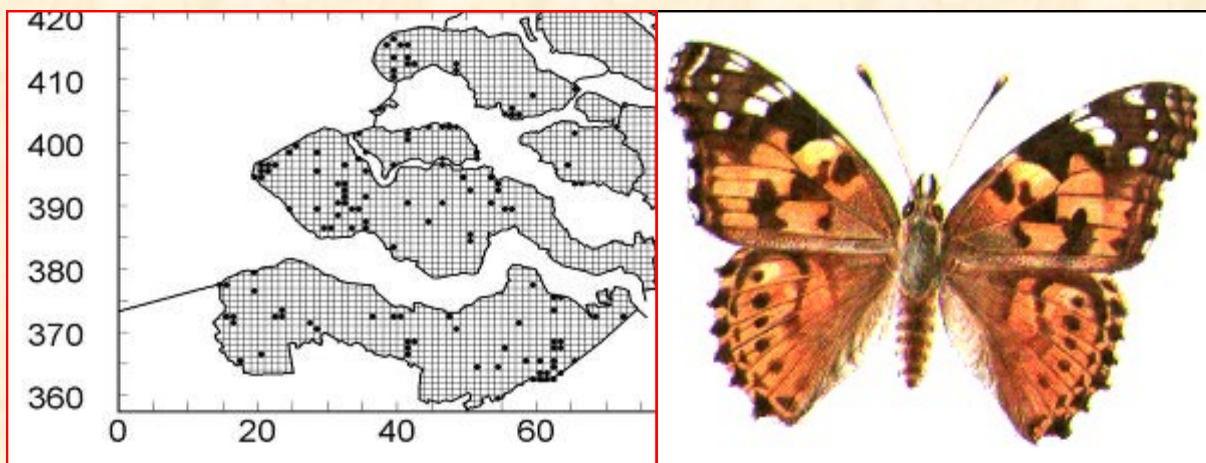
19.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
<i>Atalanta</i>	1634	4832	889	3195	1159	2524	1651	4995

Op 17 januari 2010 werd al de eerste atalanta gezien. De volgende werd echter pas 2 maanden later waargenomen, op 18 maart. Dat zou het begin inluiden van een prima jaar voor de atalanta. Bijna het hele jaar door konden atalanta's in Zeeland worden waargenomen. Pas op 18 november werd het laatste exemplaar gezien. De hoogste piek voor deze soort lag half juli. Ook rond half september en half oktober kon nog volop genoten worden van rondvliegende atalanta's. Deze soort kwam verspreid over de hele provincie voor, zoals onderstaand verspreidingskaartje duidelijk laat zien. In maar liefst 339 kilometerhokken werd de soort waargenomen. Het aantal exemplaren dat geteld werd was bijna het dubbele in vergelijking met vorig jaar.

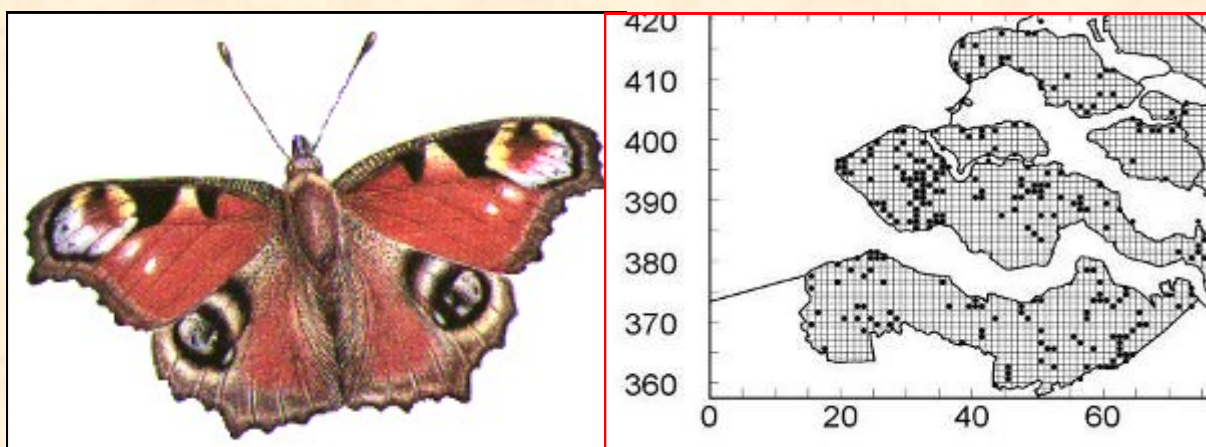
20.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
<i>Distelvlinder</i>	479	814	205	274	2078	42388	276	465

In tegenstelling tot vorig jaar beleefde de distelvlinder in 2010 een mager jaar! Het eerste exemplaar van deze trekvlinder werd pas waargenomen op 20 mei. De piek van de vliegtijd was in de tweede helft van augustus. Op 14 oktober werd het laatste exemplaar gezien. De distelvlinder werd waargenomen in 132 kilometerhokken, tegenover 546 hokken vorig jaar! De waarnemingen werden verspreid over heel Zeeland gedaan. Vooral in de bosgebieden rond Haamstede en St.-Jansteen werden de meeste exemplaren geteld.

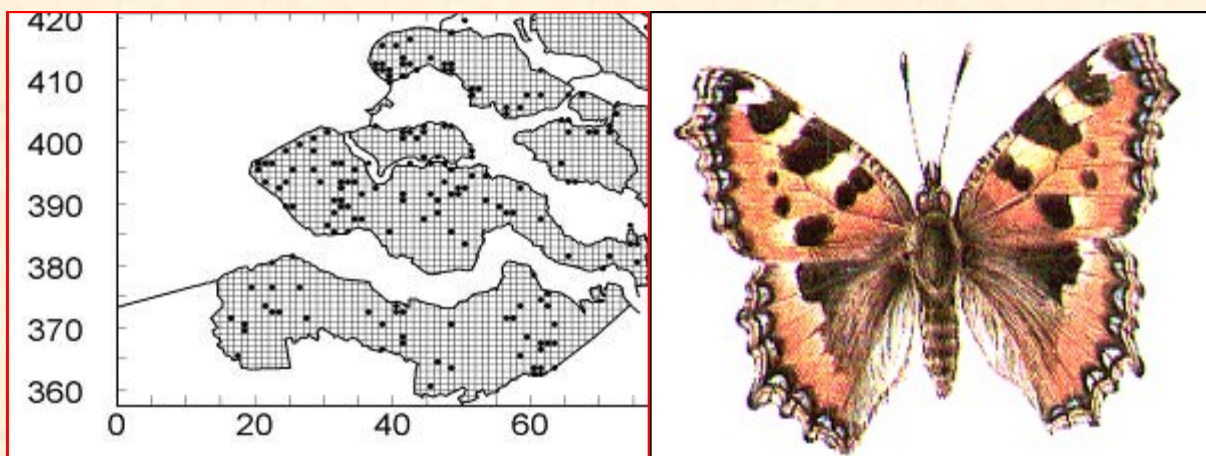
21. <i>Dagpauwoog</i>	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	788	1761	350	588	717	1737	956	2667

Al op 18 januari 2010 kwam de eerste dagpauwoog uit zijn winterslaap tevoorschijn. Rond eind april was de eerste piek. In de tweede helft van juli was de tweede piek. De derde piek viel in de eerste helft van oktober. Op 4 november werd de laatste dagpauwoog van 2010 waargenomen. In de hele provincie kon men de soort aantreffen. In 254 kilometerhokken werd de soort gezien, tegenover 180 kilometerhokken in 2009. De dagpauwoog heeft het in 2010 heel erg goed gedaan. Er werden 26 rupsen geteld.

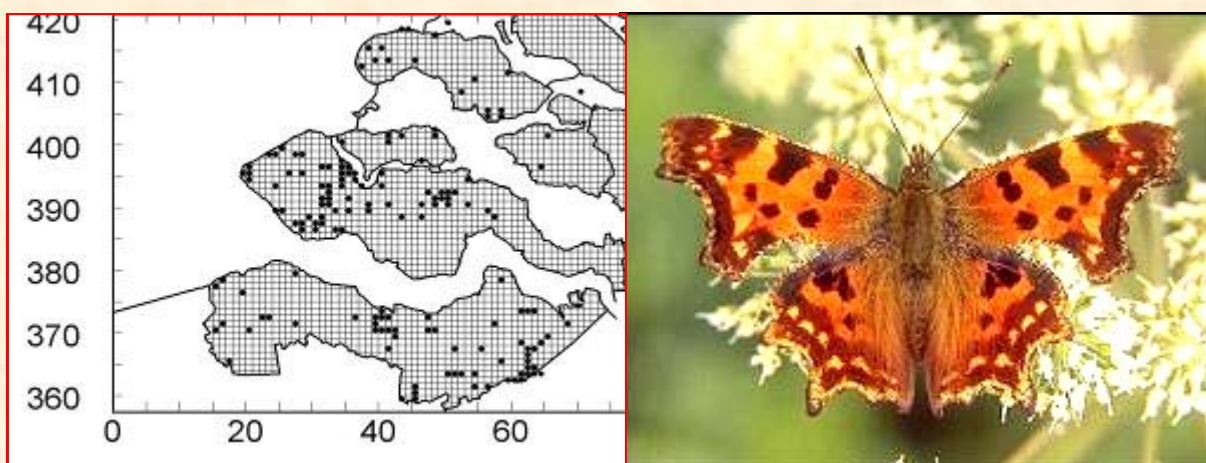
22. <i>Kleine vos</i>	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	172	254	81	101	234	338	520	1060

De kleine vos had in 2010 een prima jaar. Op 15 maart werd het eerste exemplaar waargenomen. De laatste kleine vos werd op 15 november gezien. In de eerste helft van augustus werden de meeste exemplaren geteld. Ook begin oktober was er nog een kleine piek in de vliegtijd. De soort kwam verspreid over de hele provincie voor. In 171 kilometerhokken werd de kleine vos waargenomen, tegenover 81 in 2009! Het lijkt erop alsof het met de kleine vos weer beter gaat dan in de afgelopen 10 jaar. Laten we de komende jaren deze soort goed in de gaten houden, om te zien of deze trend zich voortzet!

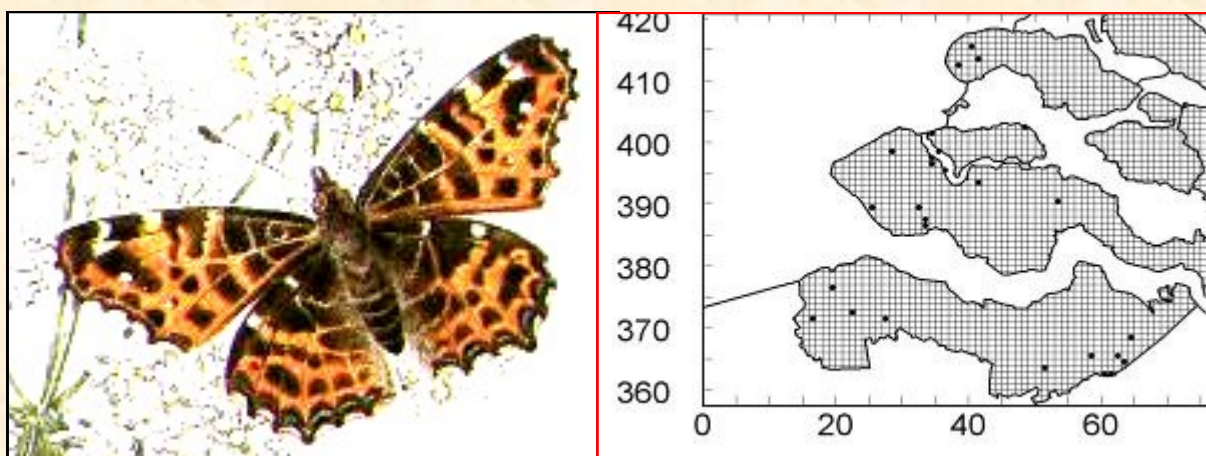
23.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Gehakkelde aurelia	438	663	354	707	572	970	769	1604

De gehakkelde aurelia behoort ook tot de overwinteraars. Toch werd pas op 18 maart het eerste exemplaar waargenomen. Het laatste exemplaar werd op 23 november gezien. Juli en september waren wederom de beste maanden voor deze soort, toen werden de meeste exemplaren geteld. Als we de vliegtijdgrafiek van deze soort bekijken, zien we 3 generaties van de gehakkelde aurelia. Half april de eerste piek, eind juli een tweede piek en eind september een derde piek. De soort kwam verspreid over de hele provincie voor. In 155 kilometerhokken werd de soort gezien, tegenover 126 in 2009. Deze soort deed het dus ook goed in het afgelopen jaar.

24.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Landkaartje	61	91	38	75	67	87	46	65

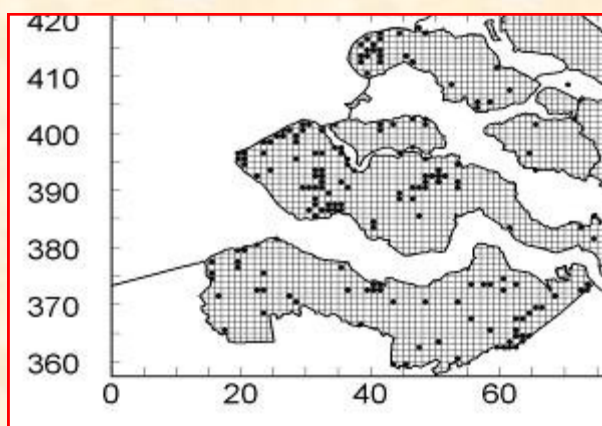
Het landkaartje is een vlinder die het in 2010 iets slechter deed dan in de jaren ervoor. In grote delen van onze provincie komen we geen landkaartjes tegen. Het eerste exemplaar in 2010 werd waargenomen op 8 april. Half mei was de eerste piek in de vliegtijd, half augustus de tweede. Het laatste landkaartje werd gezien op 11 september, wat bijna overeenkomt met de jaren ervoor. Uit 27 kilometerhokken ontvingen we waarnemingen van het landkaartje, tegenover 29 in 2009.

ZANDOOGJES

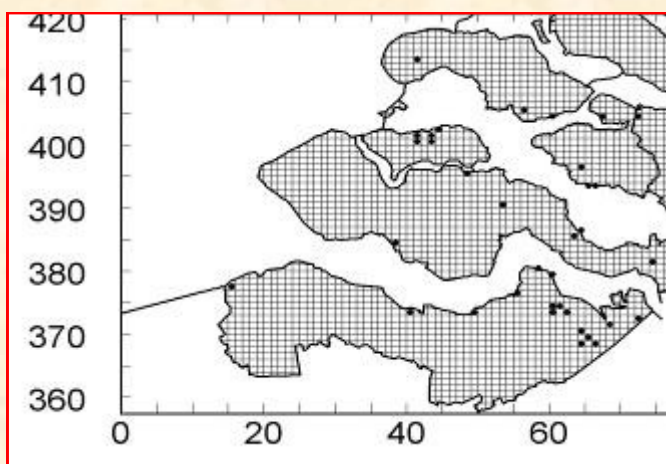
25. <i>Bont zandoogje</i>	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	969	2848	630	2147	972	2574	733	1674

In 2010 werd het eerste bont zandoogje waargenomen op 7 april. Eind april - begin mei was de eerste piek in de vliegtijd. Eind juli - begin augustus was de tweede piek, en half september was de derde piek in de vliegtijd van het bont zandoogje. Op 28 oktober werd het laatste exemplaar van deze soort gezien. Het bont zandoogje is een vlinder die zeer algemeen in Zeeland voorkomt. Verspreid over de hele provincie kan deze soort worden waargenomen, maar wel in de buurt van bosjes of tuinen. Uit 175 kilometerhokken werd het bont zandoogje gemeld, tegenover 222 hokken in 2009. Het aantal exemplaren was 900 minder dan in 2009. Een soort om in de gaten te houden!

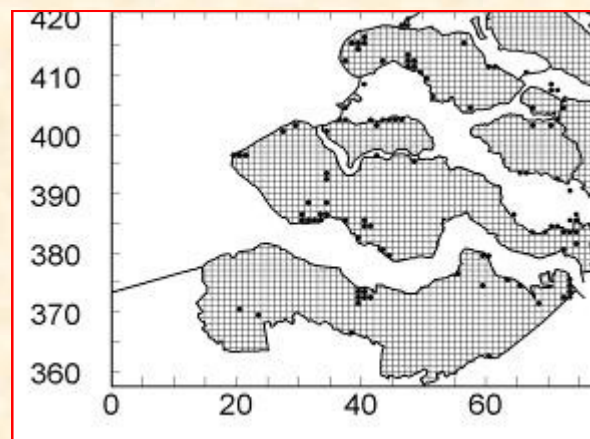
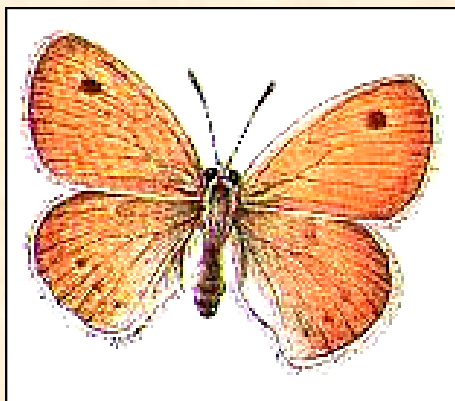
26. <i>Argusvlinder</i>	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	62	100	75	124	84	138	51	87

In 2010 werd de eerste argusvlinder pas gezien op 10 mei. De laatste argusvlinder werd waargenomen op 7 oktober. In de maand juli werden nauwelijks argusvlinders gezien, in september helemaal niet. In de tweede helft van mei was de eerste piek in de vliegtijd, begin augustus de tweede en begin oktober het derde piekje. Van deze soort waren weer 3 generaties aanwezig. Het aantal vindplaatsen en exemplaren nam in 2010 helaas flink af. Uit 35 kilometerhokken werd de argusvlinder gemeld, tegenover 53 in 2009. Opvallend is dat de soort meestal wordt aangetroffen langs dijken. Op onderstaand kaartje is dat enigszins te zien.

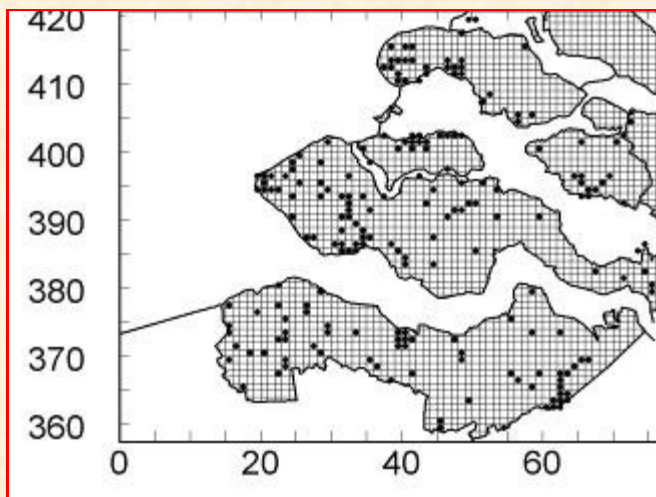
27. <i>Hooibeestje</i>	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	139	569	66	262	110	433	197	1235

Het hooibeestje is een soort die het in 2010 weer veel beter deed dan in 2009 en 2008. Het eerste exemplaar werd waargenomen op 24 april. Het laatste exemplaar werd gezien op 7 oktober. Eind mei en begin juni werden de meeste hooibeestjes geteld. De soort kwam in 3 generaties voor in Zeeland. Half augustus werden nog bijna 110 exemplaren geteld, en half september vlogen er nog steeds hooibeestjes. In *106 kilometerhokken* werden hooibeestjes waargenomen, tegenover 70 hokken in 2009! Vooral in de Braakman werden veel exemplaren geteld. Zou het hooibeestje weer in de lift zitten??

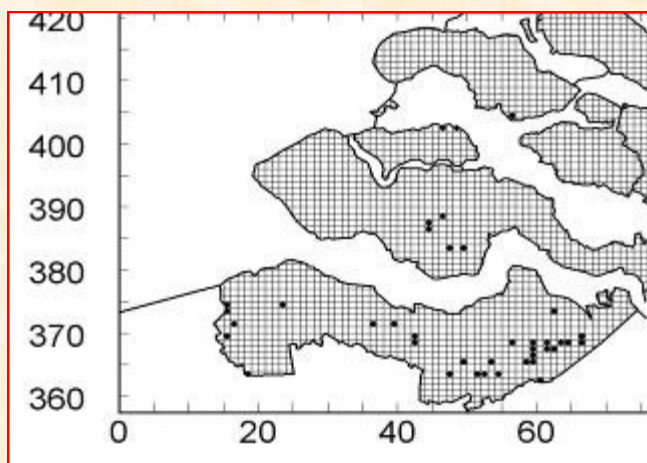
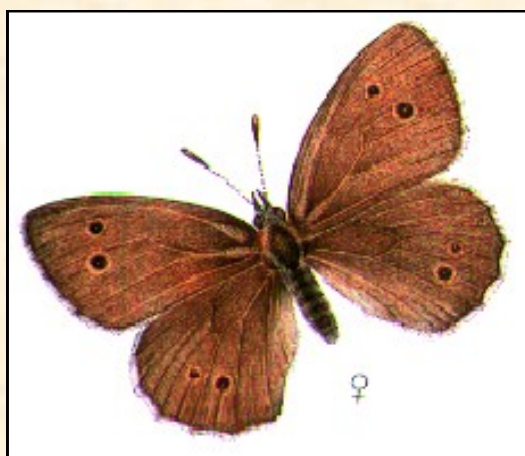
28. <i>Oranje zandoogje</i>	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	393	1981	257	2536	370	2317	536	5803

Het oranje zandoogje werd in 2010 pas op 26 juni waargenomen. Het laatste exemplaar werd gezien op 11 oktober. Het hoogtepunt van de soort lag in de laatste week van juli en de eerste helft van augustus. De soort kwam verspreid over de hele provincie voor. In *202 kilometerhokken* werden oranje zandoogjes waargenomen, tegenover 136 hokken in 2009. Het aantal exemplaren nam ook zeer sterk toe vergeleken met vorig jaar, evenals het aantal vindplaatsen. Deze soort heeft dus ook een prima jaar achter de rug. Zou het oranje zandoogje ook in de lift zitten?

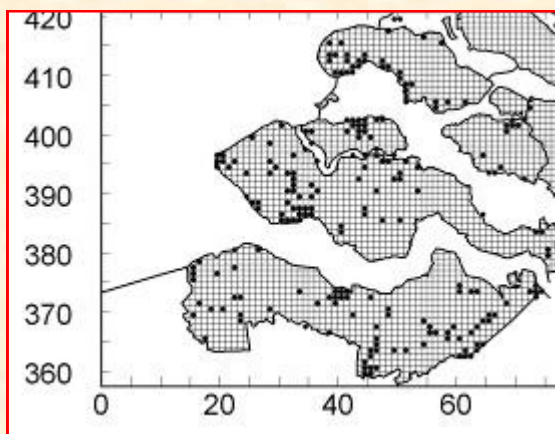
29.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Koevinkje	33	125	28	282	25	80	70	790

Het eerste exemplaar werd gezien op 23 juni. Het laatste exemplaar werd waargenomen op 12 augustus. Het hoogtepunt lag in de eerste helft van juli. Het aantal waargenomen exemplaren nam explosief toe in vergelijking met voorgaande jaren. In de bovenste helft van Zeeland werden in 2010 bijna geen koevinkjes gezien zoals op het verspreidingskaartje te zien is. In Zeeuws-Vlaanderen komt de soort het meest voor. Uit 39 kilometerhokken werden waarnemingen van het koevinkje doorgegeven, tegenover 15 in 2009. Wat gaat het koevinkje in 2011 doen??? Een soort om in de gaten te houden!

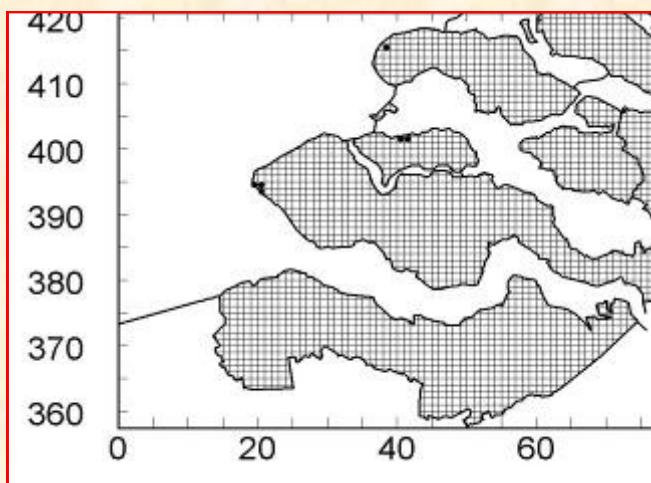
30.	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Bruin zandoogje	498	5505	319	8832	459	3158	497	20890

Op 29 mei 2010 werd het eerste exemplaar van het bruin zandoogje waargenomen. Pas vanaf half juni werd de soort regelmatig gezien. Het laatste exemplaar werd op 10 oktober waargenomen. Juli en augustus waren topmaanden voor het bruin zandoogje. Het aantal exemplaren was in 2010 zeer hoog, in tegenstelling tot vorig jaar! Uit 215 kilometerhokken werden waarnemingen van het bruin zandoogje doorgegeven, tegenover 189 hokken in 2009. Het aantal exemplaren per vindplaats was gemiddeld erg hoog! Oorzaak daarvan zijn waarnemingen van ruim 1600 exemplaren in de Braakman en en 6000(!) exemplaren bij de Middelpatzen in het Veerse Meer. Het bruin zandoogje deed het dus erg goed in 2010.

31. <i>Heivlinder</i>	2007		2008		2009		2010	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	7	12	6	14	13	38	12	27

De heivlinder is een Rode Lijst-soort. Het aantal vindplaatsen in Zeeland blijft gering. Dat was zeker ook in 2010 het geval. Het eerste exemplaar werd pas waargenomen op 22 juli. Het laatste exemplaar werd gezien op 18 september. Uit 6 kilometerhokken werden waarnemingen van de heivlinder doorgegeven, dat is 2 minder dan het jaar daarvoor. In grote delen van Zeeland komt de soort helaas niet voor.

EINDE SOORTBESPREKING

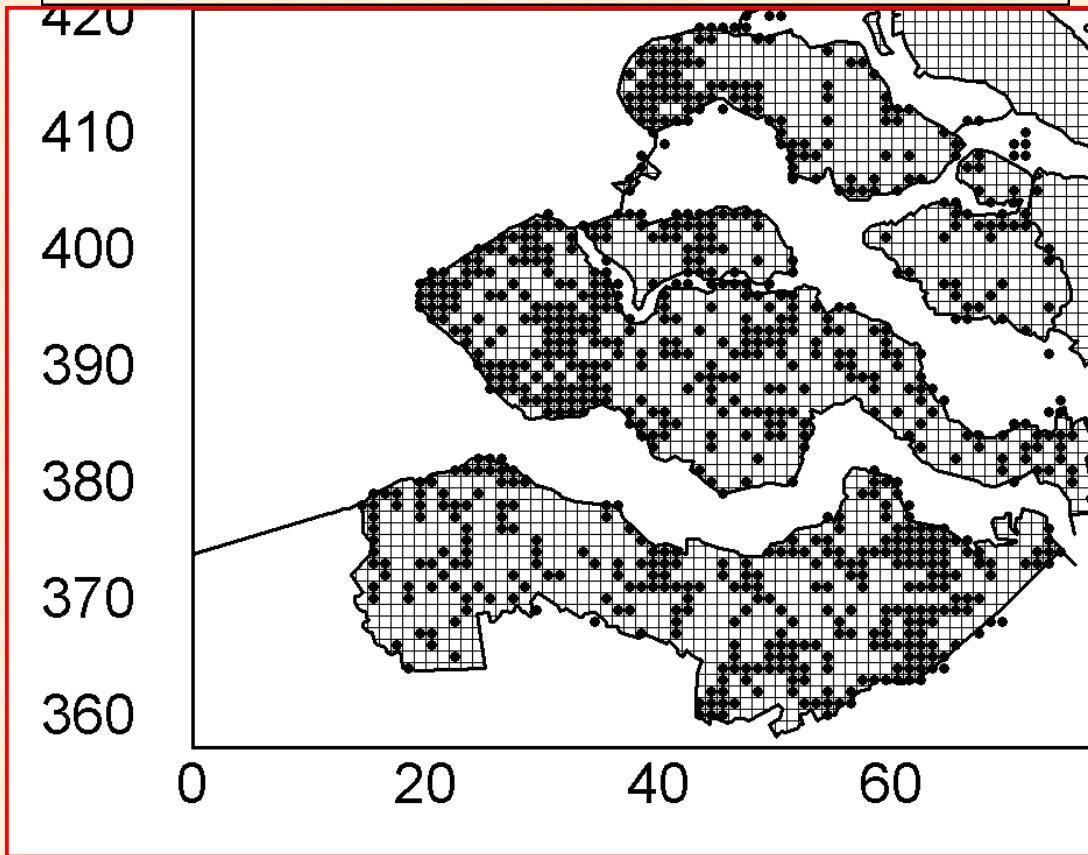
Eerste en laatste waarneming per soort in 2010.

soort	1 ^e waarneming	laatste waarneming
Zwartsprietdikkopje	27-06-10	11-09-10
Geelsprietdikkopje	11-08-10	11-08-10
Groot dikkopje	22-04-10	22-07-10
Koninginnenpage	24-04-10	23-09-10
Oranjetipje	09-04-10	10-06-10
Groot koolwitje	01-04-10	01-11-10
Klein koolwitje	18-03-10	11-11-10
Klein geaderd witje	07-04-10	31-10-10
Oranje luzernevlinder	02-06-10	04-09-10
Gele luzernevlinder	26-08-10	26-08-10
Citroenvlinder	17-03-10	07-10-10
Kleine vuurvlinder	18-04-10	01-11-10
Eikenpage	15-06-10	09-08-10
Boomblauwtje	25-03-10	10-10-10
Bruin blauwtje	14-05-10	11-10-10
Icarusblauwtje	26-04-10	22-10-10
Kleine parelmoervlinder	15-04-10	16-09-10
Atalanta	17-01-10	18-11-10
Distelvlinder	20-05-10	14-10-10
Dagpauwoog	18-01-10	04-11-10
Kleine vos	15-03-10	15-11-10
Gehakkelde aurelia	18-03-10	23-11-10
Landkaartje	08-04-10	11-09-10
Bont zandoogje	07-04-10	28-10-10
Argusvlinder	10-05-10	07-10-10
Hooibeestje	24-04-10	07-10-10
Oranje zandoogje	26-06-10	11-10-10
Koevinkje	23-06-10	12-08-10
Bruin zandoogje	29-05-10	10-10-10
Heivlinder	22-07-10	18-09-10

**Waarnemingsgemiddelden per soort per jaar:
2005 t/m 2010**

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	GEM.
1. Bruin zandoogje	16.15	13.11	11.05	27.69	6.88	42.03	19.49
2. Zwartsprietdikkopje	19.11	4.30	4.51	9.38	5.06	11.09	8.91
3. Oranje zandoogje	13.60	6.04	5.04	9.87	6.26	10.83	8.61
4. Eikenpage	10.54	3.70	10.67	14.97	1.00	10.33	8.54
5. Koevinkje	6.10	7.95	3.79	10.07	3.20	11.29	7.07
6. Icarusblauwtje	5.29	5.75	3.30	4.54	8.27	11.20	6.39
7. Kleine vuurvliender	6.91	4.11	4.26	10.36	2.53	7.00	5.86
8. Distelvliender	1.31	2.94	1.70	1.34	20.40	1.68	4.90
9. Klein koolwitje	4.62	4.34	5.06	3.05	3.54	7.35	4.66
10. Hooibeestje	3.28	2.65	4.09	3.97	3.94	6.27	4.03
11. Klein geaderd witje	3.74	4.20	3.78	2.42	2.14	4.50	3.46
12. Heivliender	8.53	1.24	1.71	2.33	2.92	2.25	3.16
13. Atalanta	2.78	3.79	2.96	3.59	2.18	3.03	3.06
14. Bont zandoogje	3.48	3.02	2.94	3.41	2.65	2.28	2.96
15. Groot koolwitje	2.92	2.50	2.75	2.25	2.54	2.13	2.52
16. Dagpauwoog	2.53	3.20	2.23	1.68	2.42	2.79	2.48
17. Oranjetipje	3.97	2.69	2.15	1.77	1.68	1.56	2.30
18. Koninginnenpage	2.21	2.62	2.48	2.84	1.35	1.59	2.18
19. Bruin blauwtje	2.81	2.19	1.50	1.57	1.91	2.31	2.05
20. Groot dikkopje	2.15	1.34	1.82	1.85	2.03	2.15	1.89
21. Gehakelde aurelia	1.67	1.89	1.51	1.99	1.70	2.09	1.81
22. Landkaartje	2.70	1.73	1.49	1.97	1.30	1.41	1.77
23. Argusvliender	1.90	1.44	1.61	1.65	1.64	1.71	1.66
24. Kleine vos	1.76	1.61	1.48	1.39	1.44	2.04	1.62
25. Oranje luzernevliender	1.08	2.05	1.34	1.00	2.58	1.00	1.51
26. Boomblauwtje	1.34	1.21	1.87	1.31	1.28	1.56	1.43
27. Kleine parelmoervliender	2.00	1.21	1.00	1.25	1.45	1.29	1.37
28. Citroenvliender	1.15	1.16	1.11	1.18	1.00	1.12	1.12
29. Geelsprietdikkopje	1.50	1.88	1.00	0	1.00	1.00	1.06
30. Gele luzernevliender	0	1.33	1.92	0	1.57	1.00	0.97
31. Keizersmantel	1	1	1	0	0	0	0.5
32. Grote vos	0	1	1	0	0	0	0.33
33. Rouwmantel	0	1	1	0	0	0	0.33

In 2010 werden uit 782 kilometerhokken waarnemingsgegevens doorgegeven.
In 2009 ging het om 866 kilometerhokken.

TENSLOTTE

- Op voorgaande bladzijden is bij elke dagvlindersoort vermeld het aantal vindplaatsen en het aantal exemplaren. Dit zegt wel iets over de soort, maar het is minstens zo interessant om te kijken naar het waarnemingsgemiddelde per soort per jaar. Daartoe is het aantal exemplaren gedeeld door het aantal vindplaatsen.
In de tabel op pagina 22 zien we het resultaat daarvan. Deze tabel gaat over de jaren 2005 t/m 2010.
- Het bruin zandoogje steekt er ook in 2010 met kop en schouders boven uit
- Het zwartsprietdikkopje en het oranje zandoogje strijden om de 2e en 3e plaats.
- De volgende soorten in Zeeland hebben in 2010 een goed jaar gehad:
zwartsprietdikkopje, groot dikkopje, koninginnenpage, klein koolwitje, kleine vuurvlieder, eikenpage, bruin blauwtje, icarusblauwtje, atalanta, kleine vos, dagpauwoog, gehakkelde aurelia, hooibeestje, oranje en bruin zandoogje, koevinkje.
- De *distelvlinder* en de *oranje en gele luzernevlinder* werden in 2010 in beduidend lagere aantallen waargenomen dan in 2009.
- Soorten die het redelijk deden: *oranjetipje, klein geaderd witje, citroenvlinder, boomblauwtje.*
- De volgende soorten in Zeeland hebben in 2010 een slecht jaar gehad:
geelsprietdikkopje, groot koolwitje, kleine parelmoervlinder, landkaartje, bont zandoogje, argusvlinder en heivlinder.
- *Keizersmantel, rouwmantel en grote vos* werden *helemaal niet waargenomen in onze provincie.*
- *In juli 2010 werd een tijgerblauwtje waargenomen in een woning in Oost-Souburg. Zo goed als zeker is deze vlinder uit een peulvrucht gekropen.*

In vergelijking met 2009 was 2010 gemiddeld een goed vlinderjaar. De weersomstandigheden zullen daaraan in belangrijke mate hebben bijgedragen!

In het jaar 2011 ontvangen we graag weer van zoveel mogelijk mensen waarnemingen van dagvlinders. Alle waarnemingen graag nauwkeurig noteren en doorgeven aan de coördinator van de dagvlinders: Hannie Joziasse (hanniejo@zeelandnet.nl), of via waarneming.nl, of aan de samensteller van dit jaaroverzicht: Henk Wagenaar (henkw16@tele2.nl).
Alvast bedankt voor uw medewerking.

Dankwoord:

Onze dank gaat uit naar allen die waarnemingsgegevens hebben doorgegeven aan de Vlinder- en Libellenwerkgroep Zeeland. In het bijzonder gaat onze dank uit naar:

- *Hannie Joziasse voor het bijhouden van het waarnemingsbestand dagvlinders;*
- *Vlinderwerkgroep West Zeeuws-Vlaanderen (werkgroep van Natuurbeschermingsver. 't Duumpje) en Insectenwerkgroep Oost Zeeuws-Vlaanderen (werkgroep van Natuurbeschermingsver. de Steltkluit) voor het beschikbaar stellen van hun waarnemingsgegevens voor dit jaaroverzicht.;*
- *Henny Waanders voor het opvragen van gegevens uit waarneming.nl;*
- *Joop de Bakker voor het omzetten van gegevens uit waarneming.nl naar ORDE.*